

er i Virkeligheden hele Menigheden, der staar om Arboe Rasmussen, herfra kommer Arboe Rasmussen ikke“. En anden Gaardejer siger til Korrespondenten: „og saa gad jeg se, om J. C. Christensen og hans Folk ogsaa vil vove at fratage os vor Præst“.

Se, disse Eksempler maa være tilstrækkelig Dokumentation til mine Bemærkninger om Vaalseaffærens Forhistorie. Den var udpræget partipolitisk, man gjorde partipolitisk ud af den, hvad man kunde. Den sidste Del af min Artikel om Vaalsepræsten var bygget paa følgende: Først i Oktober, da det var bekendt, at Pastor Arboe Rasmussen havde faaet sin Afsked, bragte „Social-Demokraten“ et Interview med det ærede Medlem Hr. Povlsen, hvori der lægges det ærede Medlem følgende Ord i Munden: „Hans Afskedigelse nu kommer mig ganske overraskende, og jeg hælder til den Anskuelse, at der maa være øvet Pres paa ham. Ved hans Afgang, forinden en ny Biskop tiltræder paa Lolland-Falster, opnaar man jo at hindre, at han glider ind under normale kirkelige Tilsynsforhold, og at hans Anskuelser derved vinder Borgerret i Folkekirken“. Med disse Ord giver det ærede Medlem „Social-Demokraten“ Stikordet til Dagens Angreb: der er lagt Pres paa Arboe Rasmussen. Adressen fandt Bladet hurtigt selv, og Resultatet af de fælles Anstrengelser blev et meget kraftigt Angreb paa Venstre og den højtærede Kirkeminister. Det var selvfølgelig den højtærede Kirkeminister, der havde lagt Pres paa Arboe Rasmussen, Redskabet, som han er, i den kirkelige Reaktions og det kirkelige reaktionære Snæversyns Tjeneste. Dagen efter, at dette partipolitiske Angreb havde staaet i „Social-Demokraten“, kunde man imidlertid læse i Bladet „Folkets Avis“ følgende Interview med Pastor Arboe Rasmussen, skrevet af Arboe Rasmussens egen Søn: „Det Interview“ — altsaa „Social-Demokraten“s Interview af det ærede Medlem Hr. Povlsen — „maa bero paa en Misforstaaelse, saadan kan Hr. Povlsen aldrig have udtalt sig. Jeg har nemlig 2 Gange, sidst efter Professor Oskar Andersens berømte Interpellation, skriftlig bedt den daværende Kirkeminister bevilge mig min Afsked, og begge Gange blev den mig nægtet“. Disse to Ting: Interviewet med det ærede Medlem og Pastor Arboe Rasmussens Udtalelse, nedskrevet af hans egen Søn, var Grundlaget for min Artikel om Vaalsepræsten, og jeg spørger de ærede Medlemmer, om dette ikke maatte anses for at være tilstrækkeligt Grundlag for offentlige Kommentarer. Nu ser jeg nok, at det

ærede Medlem vil skyde sig ind under, at der ikke har foreligget nogen formel Afskedsansøgning fra Arboe Rasmussens Side. Det er jo imidlertid at rejse Strid om en Formalitet. Det ærede Medlem udtrykte sig saaledes, at Hr. Arboe Rasmussen „to Gange har været paa Vej til at gøre Skridt i Anledning af Afsked“. Jeg har spurgt Pastor Arboe Rasmussen, hvad han mener om den Fremstilling, og han har svaret mig i et Brev, som er dateret den 4. November, et Brev, jeg har hans Tilladelse til at benytte. Han svarer mig herom følgende: „Denne Form synes mig noget kunstlet. Jeg vilde foretrække at sige, at jeg to Gange har henvendt mig til Povlsen og anmodet ham om at hjælpe mig til at faa min Afsked“. Da i det hele taget det ærede Medlem i sin Fremstilling har gjort en rigelig Brug af Pastor Arboe Rasmussens skriftlige Henvendelser, en Brug, jeg ikke synes, Pastor Arboe Rasmussen kan være tjent med, har jeg bedt Pastor Arboe Rasmussen om at meddele mig sit Syn paa det ærede Medlems Citater af hans Breve, hvilket Hr. Arboe Rasmussen har gjort med følgende Ord, som jeg med den højtærede Formands Tilladelse skal oplæse. Han skriver: „Jeg kan ikke sige, at Povlsen ikke har gengivet mig rigtigt. Men han har fremhævet Ting, som for mig stod i anden Række. For mig er Hovedsagen ikke Pensionen, heller ikke Kirkekampen, men *Forholdene i Vaalse*. Jeg passede ikke dernede, aldeles ikke. Jeg kunde ikke finde mig i Forholdene. Og jeg havde personlig erfaret, at det Grundlag, paa hvilket jeg blev kaldt derned, ikke eksisterede. Derfor henvendte jeg mig underhaanden til Povlsen ganske paa samme Maade, som jeg siden henvendte mig til J. C. Christensen. Jeg ventede bestemt, at han vilde forstaa mig og hjælpe mig. Og jeg vilde helst — den Gang — have ham til at ordne Sagen, fordi jeg vidste, at han var mig venlig sindet, hvad jeg den Gang troede at J. C. Christensen ikke var. Det var mig yderst pinligt at staa i Vaalse paa det falske Grundlag (Lærerens Opgivelse af Kirkegangen passer ikke). Vaalse havde i det hele taget været mit Livs store Skuffelse. Derimod tror jeg bestemt, at en saakaldt „liberal“ Forkyndelse har lige saa gode Chancer som en saakaldt „ortodoks“. Mine Erfaringer fra Jylland taler derfor. Jeg vilde bort derfra. Povlsen misforstod mig eller forstod mig ikke. Hos J. C. Christensen fandt jeg den Forstaaelse, jeg søgte. Dette er Sandheden. Pensionen kom i anden Række. Det vil De forstaa deraf, at jeg vel henstillede til J. C.